

pax

i Huddinge utgiven av Svenska kyrkan #1 2018

Fredsarbete i vardagen

Det gudlösa folket

Orden förenar oss

Kärleken besestrar våldet

***Religion som en väg till fred
- möt dig själv i den andre***

PAX I SVENSKA KYRKAN I HUDDINGE

UTGIVEN AV
SVENSKA KYRKAN I HUDDINGE

Ansvarig utgivare:

Kyrkoherde Torbjörn Strand
tel. 08-588 697 22
torbjorn.strand@svenskakyrkan.se

Redaktör:

Maria Milén
tel. 08-588 697 83
maria.milen@svenskakyrkan.se

Redaktion:

Torbjörn Strand, Maria Milén,
Anita Jonsson

Fotograf:

Elliot Elliot

Layout:

Maria Milén

Tryckeri:

Ineko

Distribution:

Samhällsinformation/Postnord

Huddinge pastorat:

Flemingsbergs församling
Huddinge församling
Sankt Mikael's församling
Trångsund-Skogås församling

Kontakt:

Växel: 08-588 697 00
www.svenskakyrkan.se/huddinge

Enskilt samtal

Att tala med en präst eller diakon är gratis.
Ta kontakt med våra präster och diakoner om du vill samtala om livets frågor, stora som små.

**Ring växeln 08-588 697 00
så kopplar vi dig vidare.**

FOTO: TIM FORS

Ett fredsarbete i det tysta

Det finns en föreställning att religion skapar krig. Visst kan det tas som en ursäkt ibland för att tillskansa sig själv makt och fördelar. Men oftast är det tvärtom. Människor som har en tro, som känner att de existentiella frågorna är viktiga för dem, har oftast en stor förståelse för andra som känner likadant. Tron förenar mer än det skiljer oss åt. Tack vare våra nyanlända har förståelsen kring religion ökat upplever många. Den muslimska fastan, ramadan, är välkänd och därmed har också den kristna fastetiden innan påsk blivit synlig. Den kristna fastan börjar på askonsdagen, som alltid infaller dagen efter fettisdagen. Först mumsar man goda semlor, för att sedan hålla igen fram till påskens kalas, då fastan bryts. Nuförtiden väljer många att fasta genom att till exempel inte äta socker, pausa från sociala medier, skippa kaffet, beroende på vad man själv känner är utmanande. Som ett sätt att skapa tid för reflektion och eftertanke.

Vi i Svenska kyrkan i Huddinge har också många människor som kommer till oss i våra kyrkor som inte är från den kristna lutherska traditionen. De kan vara muslimer eller ortodoxa kristna till exempel. Kyrkan ses som en familj, dit alla kan gå oavsett bakgrund. Ett heligt rum. Det sker möten och samarbeten dagligen över religionsgränserna. Ett fredsarbete som pågår i det tysta. Det

är spännande att fundera på hur vi påverkas av varandra. Vi har pratat med Wafaa Rahbi som ursprungligen är från Irak och som föddes in i den muslimska traditionen. Idag arbetar hon i Flemingsbergs församling tillsammans med människor som alla har olika trosinriktningar. De ordnar språkcaféer, sygrupper, simkurser och hjälper till att lotsa människor in i samhället.

Svenskar har ett speciellt förhållande till religion och sitt kristna arv menar professorn och religionshistorikern David Thurfjell. Innebörden av att vara kristen har förändrats under 1900-talet. Från att det inneburit att dela en gemensam värdegrund, som att värna om allt levande, att det är viktigt att dela med sig och vara hjälpsam, har det kommit att handla om att vara starkt troende. David Thurfjell menar att vi postkristna numera ser oss själva som "neutrala grundmänniskor" oberoende av religion till skillnad från andra som kommer till vårt land. Men stämmer det verkligen? Han tycker att vi behöver granska oss själva för att verkligen kunna möta människor med annan kulturell bakgrund. Läs mer om detta och mycket annat i detta nummer av Pax. Frid till er alla!

Maria Milén, redaktör
maria.milen@svenskakyrkan.se

Det finns ingen väg till frid.
Frid är vägen.

(Thich Nhat Hanh)

Om inte en dörr öppnar sig

Knacka på nästa

Wafaa Rahbi flydde från Irak för över tjugo år sedan. Idag arbetar hon med att hjälpa andra nyanlända i Flemingsbergs kyrka i projektet Källan. Wafaa kallar arbetet för ett fredsarbete i vardagen. Alla som jobbar på Källan har olika tro och språkkompetens.

– **Bagdad där jag växte** upp på åttiotalet, var en smältdegel av människor med olika tro. Det fanns massor med olika kristna och muslimska inriktningar. Vår familj var muslimer, men jag minns att det hände att jag och mamma besökte kristna kyrkor för att de var vackra heliga rum. Kristna och muslimer levde fredligt tillsammans och det var inga konstigheter att kristna besökte moskén och tvärtom, berättar Wafaa Rahbi, verksamhetsledare på Källan som är en interreligiös mötesplats i Flemingsberg församling.

Men så kom motsättningarna genom Sadam Husseins sätt att styra landet. Grupper ställdes mot varandra. Våldet och förföljelserna drabbade alla, inte bara de kristna grupperingarna. Wafaas familj tvingades fly, eftersom hennes pappa var politiskt aktiv och verkade för mänskliga rättigheter. Först flydde de inom landet och tog sig sedan till Europa. Till slut kom de till Sverige.

– Trots att det är över 25 år sedan jag flydde tillsammans med min mamma

och syster, kommer minnesbilderna och känslorna av skräck och utsatthet tillbaka varje gång jag pratar om flykten. Ju äldre jag blir desto mer förstår jag min mammas rädsla. Som ung förstod jag nog inte riktigt vilken risk vi utsatte oss för.

Hon minns särskilt skräcken i sin mammas ögon när hon tvingades fly ensam med sina två tonårsdöttrar. De hamnade i händerna på människosmugglare och blev både hjälpta, men också blåsta på pengar och överenskommelser om tider och platser för avfärd. Nu när hon själv är vuxen och har barn, förstår hon vilken panik hennes mamma måste ha känt.

– När vi landade på Arlanda i Sverige i början av nittiotalet blev vi väl bemötta och polisen tog oss till närmaste flyktingförläggning. Vi hade släkt i landet, bland annat en bror i Örebro som vi återförenades med. Inom en månad fick vi uppehållstillstånd.

Hennes bror som bott i Sverige några år hjälpte och vägledde dem i det

mesta. Han peppade sina systrar och sa: Om inte en dörr öppnar sig, knacka på nästa. Det hjälpte dem att inte ge upp när de mötte motstånd.

– Jag och min syster var med i landslaget i basket i Irak och hoppades på att komma med i Sveriges landslag, men där blev det stopp. Men då gick vi vidare och knackade på nästa dörr, på så sätt kom vi med i ett division 1-lag i Örebro, berättar hon.

Tack vare basketlaget fick hon se och uppleva sitt nya hemland i samband med matchresorna. Lagkamraterna var positiva och nyfikna, de bjöd på fika, kaffe, semlor och kanelbullar förstås. Och de frågade hur hon mår när de såg att hon var ledsen och deprimerad.

– Jag, liksom de flesta som tvingats fly från krig och förtryck, bär på en djup sorg och mår periodvis inte så bra. Det kan vara bra att känna till i mötet med en nyanländ som tvingats fly. Man behöver få landa i det nya landet och klarar inte av att utsättas för allt för stora krav första tiden. Vi behöver bli bemötta med respekt och förståelse

”Bagdad där jag växte upp på åttioalet, var en smältdegel av människor med olika tro. Det fanns massor med olika kristna och muslimska inriktningar.”

Eftersom Svenska kyrkan alltid haft ett stort arbete bland flyktingar, menar Wafaa att det ter sig väldigt naturligt att alla besökare går in i kyrkorummet och tänder ljus ibland. Hon tycker inte att vi inte ska sätta några gränser för Gud, eftersom vi har samma källa. Ibland blir hon ifrågasatt av sina landsmän, eftersom hon inte bär slöja. De kan också uttrycka en rädsla över att hon ska bli kristen.

- Mitt möte med Svenska kyrkan och Martin Luther har gjort mig till en friare människa, men jag har fortfarande kvar min muslimska tro. Friheten gör att jag läser Koranen själv och tolkar den utan att vara beroende av att någon imam ska tolka den åt mig. Jag ber och fastar, men gör det för att jag själv vill och inte för att jag måste, säger hon.

Wafaa njuter av friheten i Sverige och att som kvinna leva ett liv utan hinder. Hon känner att hon får utvecklas som hon själv vill och det är något hon uppskattar. Hon ser flykten som en andra chans i livet och nu vill hon hjälpa och vägleda andra att våga ta den chansen.

- Språket är nyckeln till personlig utveckling och integration. Den som kan språket har lättare att hjälpa sig själv. De som kommer idag har inte alltid haft en så bra skolgång i hemlandet, eftersom den har slagits sönder av krig och förtryck. Förr var de som flydde från Irak välutbildade, men idag är det inte riktigt så och då tar integrationen längre tid, eftersom man har längre väg att gå, säger hon.

Wafaa ger därför rådet att vi måste ha tålmod i mötet med de nyanlända som kommer idag.

- Vi måste handla i kärlek och respekt och se det bästa hos varandra. Våga bjuda in den andre och våga fråga vilken livsberättelse hen bär på. Jag tror mycket på att visa medkänsla till varandra. Resan in i det nya landet blir så mycket lättare då, avslutar Wafaa. ●

och vi behöver vägledning. Det tar tid att bearbeta sorgen över allt man förlorat och de trauman som man utsatts för, säger hon.

Intresset för andra människor fick henne att börja läsa till socialpedagog. Utbildningen innehöll både teori och praktik. Under sin praktiktid fick hon plats på Stadsmissionen. Där fick hon möta människor som av olika skäl levde i utsatthet. Efter utbildningen blev hon så småning om fast anställd på Stadsmissionen. Wafaa var med och startade Källan i Fisksätra, men sedan några år tillbaka arbetar hon som verksamhetsledare i Källan med lokaler i Flemingsbergs kyrka.

Här får hon nytta av sina erfarenheter som flykting och sin utbildning till socialpedagog. Källan är en mötesplats för nyanlända och andra som vill delta i de aktiviteter som Källan erbjuder. Det finns språkcafé, svensk-undervisning,

juridisk rådgivning och syateljé med mera.

- Källan är ett samarbete mellan Stadsmissionen, Stockholms katolska stift och Svenska kyrkan. Vi som arbetar i Källan har olika tro och språkkompetens för att på bästa sätt kunna möta de som kommer. Jag är muslim och har därför kunskap och förståelse i mötet med de muslimer som kommer. Men här finns också kristna som kan vägleda dem med kristen tradition.

Wafaa kallar arbetet för ett fredsarbete i vardagen. De som jobbar på Källan jobbar över språk- och religionsgränser. Tillsammans har de till uppgift att vägleda människor in i det svenska samhället.

- Vi är brobyggare till myndigheter och andra aktörer i samhället. Nästan varje dag samtalar vi om tro och då är det värdefullt att vi som jobbar här kan möta behoven som kommer upp.

Religion är något som andra har

Svenskarna sägs vara den mest sekulariserade befolkningen i världen. Ändå firar vi fortfarande kristna högtider, gifter oss och betalar avgift till kyrkan. Många tror dessutom på någon slags högre kraft. Professorn David Thurfjell har undersökt svenskarnas förhållande till religion och förklarar hur det blivit så här.

David Thurfjell är religionshistoriker och professor i religionsvetenskap vid Södertörns högskola. Han har gett ut boken "Det gudlösa folket: de postkristna svenskarna och religionen" där han beskriver svenskarnas förhållande till religion och sitt kristna arv.

- Jag har tidigare forskat och skrivit

om islam och romsk väckelserörelse. Därför blev jag ofta inbjuden att föreläsa och tala i skolor och för poliser som ville ha specialkunskap om dessa ämnen, oftast om muslimer, förklarar David Thurfjell.

Efter ett tag började han känna att det inte bara var kunskap om islam de

behövde, det var något mer som fattades dem. De hade ingen koll på sitt egna religiösa arv.

- Jag insåg att de primärt behövde titta på vad de själva kom ifrån och hur detta påverkar dem när de möter andra människor, vad det finns för outtalade förväntningar på religion och islam. Det finns, lite förenklat, en känsla av att "vi är en slags neutral grundmänniska" i samhället och till det här samhället kommer det människor med olika religioner.

David menar att det finns ett stort glapp i svenskarnas självbild.

- Ett klassiskt exempel är att det sitter ett gäng postkristna, som majoriteten av svenskarna är, och dessa har en fikapaus. Det kommer in en pakistansk kvinna i rummet. Hon har sjal och firar eid, ger sina barn namn som Mohammed och tänker i kategorier som är från islamsk tradition. Då kommer dessa postkristna omedelbart att känna igen det här som islam och de kommer att tänka att "här kommer en muslim" och det är helt okomplicerat.

Problemet uppstår om de skulle börja granska sig själva, vilket sällan sker enligt David.

- De firar jul och påsk, de heter Jakob, Anna, Maria och andra bibliska namn. De är ofta betalande medlemmar i ett kristet samfund och tänker kring religion och annat på ett sätt som är färgat av den lutherska kristendomen. De tror till och med på något, men de skulle aldrig identifiera sig som kristna. Det finns en asymmetri här, religion är något som andra har.

I Sverige är cirka sjuttio procent medlemmar i ett kristet samfund. Av dem är cirka sextio procent med i Svenska kyrkan, men få skulle definiera

”När man firar jul och påsk, döper sina barn, betalar pengar till kyrkan, så ser man inte det som att vara religiös. Jag gör det av tradition och för att det är trevligt, men när muslimer gör samma sak är det på grund av att de tror jättestarkt.”

sig som kristen idag. Det anses ofta som något pinsamt eller konstigt att säga sig vara det.

- Det har under 1900-talet i Sverige skett en utveckling att det som anses vara religion, särskilt den egna religionen, har blivit något mycket mera snävt än vad det var förr. Men när det gäller andra religioner som muslimer, sikher, hinduer, då är religion fortfarande något brett, en kulturell identitet. Man använder begreppet olika på sig själv och andra. Man exkluderar sig själv, jag har inte en religion, utan det är de andra som har det.

Det beror på hur samhällsdebatten har utvecklats i Sverige och på att innebörden i ordet kristen har utvecklats till något som många inte kan känna igen sig i.

- Snävheten ligger i att religion, när det kopplas till en själv, handlar enbart om tro. Tro och religion blir samma sak. Det här sättet att tänka på religion

innebär att ”jag håller det för sant”. När man firar jul och påsk, döper sina barn, betalar pengar till kyrkan, så ser man inte det som att vara religiös. Det gör att man tänker att religion är något fundamentalt annorlunda. Jag gör det av tradition och för att det är trevligt, men när muslimer gör samma sak är det på grund av att de tror jättestarkt.

Idén om att sekularism bara finns i Västeuropa stämmer inte heller om man ser till ideologi och lagstiftning berättar David Thurffell.

- Om vi tittar på Irak, Iran, Turkiet och Bosnien är det alla fyra länder som haft starka sekulära rörelser. Iran var fram till revolutionen, innan islamisterna tog över, ledande i sekulariserandet av Mellanöstern. I Turkiet har man en sekularitet som är lika stark i lagstiftningen som den i Frankrike. I Irak var Saddam Hussein en sekulär ledare och i forna Jugoslavien fanns Tito som

var sekulär och socialist. Så det finns en stark sekulär tradition i de länder från vilka vi har fått våra muslimska invandrare.

På 1950-talet ansåg svenskarna att vara kristen innebar att bry sig om naturen, vara hjälpsam, att det var viktigt att dela med sig och att vara aktsam med det som lever. Sedan händer det något i den svenska kulturdebatten som gör att detta försvinner och begreppet bara kommer att handla om ”tro”.

- Det har förstås skett förändringar i värderingar och vad folk tror på. Det har skett ett slags avkristnande i Sverige. Det förnekar jag inte, det är själva grundberättelsen. Vi har inte morgonbön i skolan och folk kan inte bönen ”Fader vår” på samma sätt som tidigare.

- Men det är inte så dramatiskt som man tror och därför räcker inte den förklaringen. Till exempel har kyrkostatistiken alltid varit låg. Nu är det 1,5-2

”Det finns lite förenklat en känsla av att vi är en slags neutral grundmänniska i samhället och till det här samhället kommer det människor med olika religioner.”

procent som går i kyrkan på söndagarna. För hundra år sedan var det 5 procent. Medlemstalet sjunker, men om man jämför med till exempel medlemskap i politiska partier så sjunker den väldigt mycket snabbare. Så det räcker inte att bara säga att vi förlorat kristendomen utan det måste till en annan förklaring.

Den breda förståelsen av att vara kristen som fanns förr blev inte oemot-sagd. Synen på vad det innebär att vara kristen kom att påverkas av olika typer av väckelsekristendom under början av 1900-talet. Den har en mycket mera inskränkt definition. Väckelserörelsen kom att sammanfalla med en sekulär religionskritisk debatt som kom på 50-talet, liknande humanisterna.

– Om man går till pingstkyrkan pratar de om ”vi som är kristna” och då menar de inte mig och gemene svenskar som springer omkring och firar jul och går på något dop då och då. För dem menas att man är starkt troende, att man ska på ”avgörande sätt tagit till sig Jesus.”

Det är samma synsätt på kristendom som de sekulära religionsdebattörerna har.

– Svenska kyrkan anklagades för att vara ohederliga, ni måste stå för att

ni säger att Jesus gick på vattnet och att ni tror på uppståndelsen, menade debattörerna. Hur kan ni säga det rent vetenskapligt? Det var egentligen en attack på den snävare kristendomen, kan man säga.

– Svenska kyrkan är en luthersk kyrka och Luther menade att nåden föregriper gärningarna. Vi blir inte förlåtna och älskade för att vi gjort oss förtjänta av det. Det innebär att den lutherska kyrkan inte kan säga att vi är en kyrka som är till för dem som är goda samhällsmedborgare, som är kyska, fromma och som tror på rätt sätt. Utan den måste säga att vi finns till för människorna precis som Guds nåd, oavsett om människorna gjort sig förtjänta av det eller inte.

I Svenska kyrkan har man därför något som heter territoriell principen, vilket innebär att en församling är ansvarig för sitt territorium och alla människorna som bor och vistas där.

– Det innebär att en kyrka kan ha projekt som att lära muslimska nyanlända kvinnor att cykla, man har språkcaféer för nyanlända och man har barnverksamhet för sekulära människor som inte bryr sig. Man finns där för människorna som bor där oavsett

medlemskap eller trosinriktning.

David menar att detta har väckt kritik hos både andra kristna rörelser och hos humanisterna, men att det inte innebär att Svenska kyrkan lider brist på tro och religion.

– Det här är själva den religionens tanke, man kan så klart fundera på om det är bra eller dåligt. Men det är fel att säga att den lutherska folkkyrkan inte är kristen, bara för att den inte är som katolska kyrkan eller pingstkyrkan.

– Det betyder också att de sekulära svenskarna som är med i kyrkan, firar jul och påsk och möter kyrkan några gånger i sitt liv som när de döps, gifter sig eller begraver sina föräldrar. De är medlemmar och låter kyrkan vara en latent resurs i sina liv. Det är i linje med den lutherska teologin.

– Många tror att Svenska kyrkan är en slags pingstkyrka och svenska folket är dåliga pingstvännen. Men så är det inte utan det är en luthersk kyrka och där är det ganska följdriktigt att det är så här. Man skulle kunna säga att det som vi tolkar som sekulariserat är ett uttryck för en viss typ av luthersk kristendom. ●

Att möta en syster och bror i sin nästa

Eva Kodrou växte upp i den grekisk-ortodoxa kyrkan, men när hon som sjuåring kom till Sverige blev det naturligt att gå till den kyrka som låg närmast, vilken var Svenska kyrkan. Där har hon blivit kvar. I sitt arbete som socialsekreterare i Botkyrka och aktiv i Vårby Gårds kyrka möter hon många människor med olika trosinriktningar.

– **Det är ord som kärlek**, godhet, förlåtelse, nåd och medlidande som förenar oss människor oavsett tro. Jag har haft många fina möten och samtal med människor med olika religiös bakgrund, tack vare dessa ord som finns representerade i både kristendomen, judendomen och islam, berättar Eva Kodrou, som är beteendevetare och arbetar som socialsekreterare i Botkyrka. Hon är även aktiv i Vårby gårds kyrka.

Eva kom till Sverige från Grekland i början av sjuttioalet, då var hon sju år. När hon började ettan i Sverige hade hon redan hunnit gå två år i den grekiska skolan. En skola som var starkt präglad av den grekisk-ortodoxa tron. Man kan kort och gott säga att Eva redan som mycket liten fick lära sig mycket om den kristna trons berättelser och böner.

– När jag kom till Sverige och började skolan, blev det ett positivt möte i och med att jag kände igen de kristna bibel-

berättelserna i religionsundervisningen. Det var ju samma berättelser om Moses i vasskorgen vid Nilen, om Jona i valens buk och om alla djuren i Noaks ark som jag lärt mig. Det hjälpte mig att förstå och lära mig svenska språket lite lättare.

Eftersom det inte fanns någon grekisk-ortodox kyrka i Norrköping där hon växte upp, började hon gå till Svenska kyrkan. Först genom skolans jul- och sommaravslutningar och senare för att fira gudstjänst. Hennes erfarenhet är att Sverige inte är så genomsekulariserat som folk tror. Som student och nyinflyttad på Södermalm, hittade hon snart till Allhelgonakyrkan som var full med andligt sökande människor.

– Jag hade redan en gudstro, men längtade efter att inkluderas i det svenska samhället. Jag fick många vänner i Allhelgonagemenskapen. Många jag mötte där längtade efter andlighet

och sökte en tro. Min erfarenhet är att det finns en tillåtande atmosfär i Sverige och i Svenska kyrkan oavsett om du är troende eller inte. I vår familj var mamma troende, medan pappa var politisk aktiv och inte alls särskilt religiöst intresserad. Sverige gav oss friheten att leva som vi ville, vilket jag och min familj är oerhört tacksamma för.

Evas möte med Svenska kyrkan och Martin Luther har bidragit till att hon inom kort planerar att läsa till diakon. Öppenheten för den andre oavsett tro och de låga trösklarna som kännetecknar Svenska kyrkan i förorten har också fått henne att engagera sig som förtroendevald i Vårby Gårds församlingsråd. Eva tror mycket på religionen som freds- och brobyggare. För några år sedan höll hon i ett projekt med syfte att kartlägga hur människor var troende i de orter som ligger längs tunnelbanans röda linje. Eva intervjuade mängder av människor och det visade sig att folk gick

” Människors inskränkthet gör mig rädd.
Krafter som vill kidnappa Svenska kyrkan i
nationens intresse och stänga dörren
för den andre.”

”Kyrkorna i förorten som präglas av stor mångfald har beredskap att möta människor med olika trosinriktning. De har under lång tid fått lära sig att möta en bror och en syster i sin nästa och inte en främling.”

till kyrkan som låg närmast, oavsett religiös tillhörighet.

- Man går till sin närmaste kyrka för att tillgodose sina andliga behov. I de flesta kyrkor finns en möjlighet att skriva ner sin bön på en lapp eller i en bönbok som lyfts i kommande gudstjänst. Kyrkorna i förorten som präglas av stor mångfald, har beredskap att möta människor med olika trosinriktning. De har under lång tid fått lära sig att möta en bror och en syster i sin nästa och inte en främling. Det är bra att medvetet öva sig i att ta fasta på det vi har gemensamt som människor och inte bara se det som skiljer oss åt, säger hon.

Eva har sedan många år en pågående process in mot den Evangelisk-lutherska traditionen. Hon uppskattar Luthers frihetslära och att hon slipper ta omvägen via helgonen och kan vända sig direkt till en högre kraft.

- Jag uppskattar även att bibelordet

predikas så att jag förstår, det passar mitt intellekt bättre. I den grekisk-ortodoxa gudstjänsten används en ålderdomlig grekiska som jag har svårt att begripa. Men jag känner all respekt för de som väljer att vara kvar i den traditionen. Jag tycker också om att ämbetsbärarna både är kvinnor och män i den Evangelisk-lutherska kyrkan. Det gör att alla oavsett kön eller erfarenheter kan spegla sig, säger hon.

Som socialsekreterare möter hon många barn och unga som lever i utsatthet och i brist på omsorg från vuxna. Hon får till sist frågan vad som

väcker hennes oro och rädsla.

- Människors inskränkthet gör mig rädd. Krafter som vill kidnappa Svenska kyrkan i nationens intresse och stänga dörren för den andre. Sedan blir jag väldigt orolig när jag ser att man aktivt väljer bort kärlek och godhet i sitt liv och när jag ser att barn far illa i vuxnas vård. Här bär vi alla på ett ansvar, det är ett val man gör, hur man vill leva sitt liv. Tack och lov finns förlåtelsen, det är alltid möjligt att vända om, det är aldrig försent, avslutar hon. ●

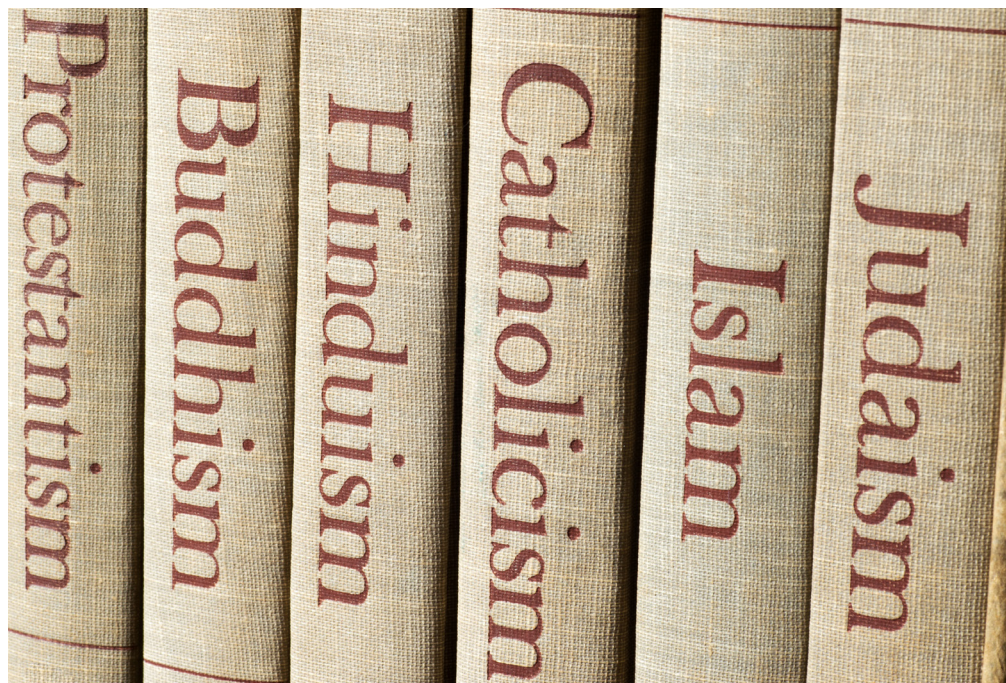

foto: Can Stock photo

Möt mörkret med ljusets styrka

Våldet vinner inte över kärleken. Vi mötte mörkret med ljusets kraft, skriver prästen Hanna Lönneborg som var med och ordnade ljusmanifestationen i Vårby gård i januari efter att det hände som inte fick hända.

Vi stod mitt i en av Lutons största moskéer. Mohammed Ryad Khodabocus, en av de drivande i Lutons interreligiösa råd, berättade för oss om innebörden i den muslimska börens rörelser. Ryad böjde på knäna, höll händerna mot ansiktet och berättade: ”när vi böjer oss så här gör vi oss sårbara”. Bönen handlar om att möta Gud och släppa sina rädslor, fortsatte Ryad. Vi hade åkt från Huddinge till Luton, en stad norr om London, för att lära oss mer om att leva och arbeta i en mångkulturell miljö. Jag har levt i muslimska länder och mött många muslimer genom livet, men det här var första gången jag förstod rörelserna och kände det djupa engagemanget i den muslimska tron.

Luton med sina drygt 200 000 invånare präglas av etnisk och religiös mångfald. Ungefär fyrtio procent invånarna är kristna och en dryg fjärdedel är muslimer, dessutom bor stora grupper hinduer och sikher i Luton. I media skapas bilden av Luton som en plats för extremism.

Ryad berättar om vikten av att ta till vara på varje kulturs och religions identitet och tradition. Religionsdialogen utgår ifrån att olikheterna finns och behövs, för att inte riskera att mixa olikheterna som i en smoothie, utan att bevara dem som i en frukt-sallad. Metoden de använder är att inte fokusera på ondskan i människan utan

snarare att: ”When bad things happens, respond with kindness”.

Så hände det som inte får hända. En man gick genom Vårby gårds centrum tillsammans med sin sambo. Det föremål som han lyft upp från marken exploderar bara sekunder efter att han fått det i sin hand. Hans liv går inte att rädda. Det finns många frågor och stor sorg när vi tänker vi på den här händelsen den sjunde januari.

Jag nåddes av nyheten genom media. Dagen efter var vi många som på olika sätt fanns på plats för att möta behoven i Vårby gård. Samarbetet mellan Huddinge kommun, religiösa organisationer och föreningar var gott. Vi kunde tillsammans erbjuda kaffe, värme och samtalsstöd. Efter någon timme utomhus gick jag tillbaka till Vårby gårds kyrka och på vägen mötte jag Galip Bozkurt, imamen i Vårby. Vi delade tankar om det hemska som hänt och en idé uppstod om att samlas kring hopp och ljus. Jag bar med mig upplevelsen från Luton och det goda exemplet på samarbetet mellan människor.

Professorn i kulturstudier vid Londons universitet, Sara Ahmed, menar att genom att göra aktiviteter tillsammans, skapas möjligheter för att ta tillvara mångfald. Genom att skapa möten kan vi sen reflektera över vilka vi är och vilka vi vill vara. Ahmed målar bilden att aktivt fälla ner den mur som

skiljer oss åt och göra den till ett bord där vi ser våra olikheter. Det är genom att agera som vi skapar trygghet och fred i en orolig värld.

En vecka efter explosionen samlades vi, flera hundra människor, i Vårby gårds centrum, precis där explosionen ägt rum, för att tända ljus och visa att våldet inte vinner över kärleken. Tillsammans skapade vi en mötesplats i form av en ljusmanifestation och visade att fred är möjligt. Vi mötte mörkret med ljusets kraft. ●

foto: Kristina Sand Larsson

Källan i Flemingsbergs kyrka

Språkcafé måndagar 14.00-15.30 i Källans lokaler i Flemingsbergs kyrka. Här kan du öva dig att prata svenska i en lugn och trevlig miljö.

Simträning på onsdagar 15.00-16.30 i Högdalens badhus. Ta möjligheten att lära dig simma under våren.

Syateljén på fredagar 10.00-13.00. Sy tillsammans med andra. Symaskin och kunniga ledare finns på plats.

Kontakt och info: Wafaa Rahbi, verksamhetsledare i Källan, Stockholms Stadsmission, tel: 08 - 684 232 90.

Svenska kyrkan är en protestantisk luthersk kyrka

Martin Luther var en tysk katolsk präst som i början av 1500-talet kritiserade kyrkan. På den tiden var det bara några få präster som hade tillgång till bibeln som var skriven på latin. Martin Luther menade att det inte behövs någon präst eller särskilt språkrör för att tolka och läsa bibeln. Luther översatte därför själv bibeln från latin till tyska så att alla skulle kunna få tillgång till den. Detta bidrog till att det blev viktigt att folket fick lära sig att läsa och i förlängningen till att alla fick gå i skolan. Martin Luther vände sig också mot att det i den romerska kyrkan gick att köpa sig fri från Guds straff för begångna synder, genom att

betala pengar till kyrkan, till så kallade avlatsbrev. Luther hävdade att Guds nåd finns för alla, det räcker med att tro. Det behövs inte gå vägen via kyrkan för att bli förlåten. Till slut valde påven att bryta med Luther och de som följde Luthers reformation av kyrkan. Det ledde till bildandet av den protestantiska kyrkan, som Svenska kyrkan är en del av.

Majfest i Huddinge församling

Vi inviger den nyrenoverade prästgården som nu kommer vara öppen för verksamhet i församlingen. Under dagen blir det familjemässa, kyrkvisning, kyrktornsuppstigning och konserter i Huddinge kyrka. I prästgården blir det fiskdamm, korvgrillning, fika, sång och musik och mycket mera. Det finns också möjlighet till drop-in dop och vigsel.

Söndag 27 maj med start klockan 10.00

Boktipset

Hej syster

Navid Modiri

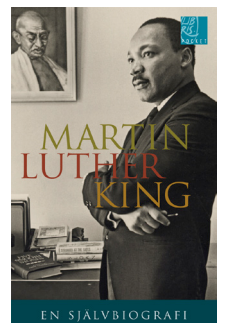
Hej syster! Vad fint att se dig. Ställ ner väskan ett tag. Nej, jag behöver inte se ditt pass. Lägg undan dollarsedlarna. Hur har resan varit? Det här är Malmö, det tillhör Sverige. I januari 2016 skrev Navid ett Facebook inlägg i form av ett välkomstbrev till alla de människor som tvingats på flykt och kommit till Sverige. Brevet riktade sig till en flyktingkvinna han träffade på Centralstationen i Malmö. En kvinna han kände ett släktskap med, som skulle ha kunnat vara hans syster. Nu har han skrivit en bok i samma anda. Med utgångspunkt i sitt eget liv berättar han om Sverige idag, om integration, flykt och mellanförskap, men också om språkets makt att sammanföra människor.

Martin Luther King

Martin Luther King: en självbiografi

Martin Luther King var en människa med visioner och tro. Men hans drömmar om en bättre värld utan orättvisor och rasåtskillnad ledde honom in i frihetsskamp och konflikter. För King kunde drömmen bara förverkligas genom metoder som bygger på icke-våld. Själv fick han sätta livet till för sin dröm. Men hans liv och insatser ger alltjämt impulser till fortsatt kamp för människans värde och värdighet.

KALENDARIUM

FLEMINGSBERGS FÖRSAMLING:

Onsdagssoppa

Onsdag 17.00

i Flemingsbergs kyrka

Varje onsdag året runt serveras soppa, bröd och kaffe. Efter soppan finns möjlighet att gå på kvällsmässa 18.00 i kyrkan.

Musiklekis

Onsdagar

i Flemingsbergs kyrka

Sång, lek och samvaro för barn 0-4 år. Varje onsdag: förmiddagsgrupp 09.30-11.00 och eftermiddagsgrupp 15.00-15.45. Vi sjunger enkla rörelsesånger, dansar, lyssnar och spelar rytminstrument. Ingen föransmälan, kostnadsfritt. För mer info: Viktoria Nilsson, tel. 08-588 698 25, viktorianilsson@svenskakyrkan.se

Second hand-affär

Torsdagar 14.00-18.00

i Flemingsbergs kyrka

Handla billigt och hjälp en medmänniska. Försäljning av husgeråd, böcker, leksaker, barnkläder, kläder för vuxna och mycket mer. Alla intäkter går till församlingens diakonala arbete.

SANKT MIKAELS FÖRSAMLING:

Musiklunch

Onsdag 11/4 12.00

i Segeltorps kyrka

”Vårens pianoromantik” med konsertpianisten Ivetta Irkha som framför musik av Chopin, List och Schumann.

foto: Gustaf Hellsing / Ikon

Afternoon tea och mässa

Söndagar 15.00

i Segeltorps kyrka

Varje söndag 15.00 serveras afternoon tea. Klockan 16.00 ringer kyrkklockorna in till mässa. Varmt välkomna!

Oasen

Onsdagar 11.30

i Vårby gårds kyrka

Vi inleder med andakt och bön 11.30 i kyrksalen. Därefter avnjuter vi husmor Jennie Iggfors goda lunch på Oasen, plan 6. Pris: 30 kr.

HUDDINGE FÖRSAMLING:

Lunchmusik

Onsdagar 12.00

Huddinge kyrka och Klockargården

Lyssna på vacker musik i Huddinge kyrka kl. 12.00. Efteråt, ca 12.30, serveras god sopplunch och fika för 40 kr i Klockargården.

Vårresan till Linnés

Hammarby

Fredag 25 maj

Vi åker till Linnés Hammarby utanför Uppsala där vi får en visning av de vackra trädgårdarna och botaniserar i museibutiken. Vi äter lunch på Café Sara Lisa innan vi åker vidare till Funbo kyrka. Dagen avslutas med ett besök på Fullerö Handel och kaffe på Café Villa. För mer info: Susanne Ovsjö, 08-588 697 80

Öppen förskola

i Klockargården

Ta med dig ditt barn 0-5 år och träffa andra föräldrar! Vi leker, fikar, umgås och sjunger tillsammans i blandade åldersgrupper. Öppna förskolans tider:

Tisdag 9.30-12.00

Torsdag 9.30-12.00 &

13.00-15.00

Fredag 9.30-12.00

TRÅNGSUND-SKOGÅS FÖRSAMLING:

Familjeträffen

**Tisdagarna 24/4 och 15/5
17.00-18.30**

i Mariakyrkan

Välkommen till en familjekväll med mat, gemenskap och samtal om tro och liv. Vi börjar med att äta och samlas sedan kring en bibelberättelse. Barnen får skapa utifrån temat och de vuxna samtalar vid kaffet. Kostnad: 30 kr för vuxna, gratis för barn. Anmälan: Sara Johansson på 08-588 699 06 eller sara.johansson@svenskakyrkan.se

Kompisklubben

Onsdagar 14.00-16.00

i Mariakyrkan

För dig som är 10-12 år. Här får du möta andra och prata, spela spel eller musik och förhoppningsvis lära dig nya saker. Vi kommer att ha en andaktsstund och fika. Du behöver inte föransmäla dig och det kostar ingenting. Gruppens enda krav är att du vill vara/bli en bra kompis med alla. Kontakt: Thomas Racksäter, tel. 08-588 69 909, thomas.racksater@svenskakyrkan.se

Temasöndag

Söndag 20 maj start 11.00

i Mariakyrkan

Efter mässan föreläser Erika Bjerström om klimatfrågan i en globaliserad värld. Erika har varit utrikeskorrespondent på tre kontinenter samt programledare för ”Korrespondenterna”. Mässan börjar 11.00 i Mariakyrkan.

Välkommen!

FLEMINGSBERGS FÖRSAMLING

Flemingsbergs kyrka

Långfredagsgudstjänst

Långfredag 30 mars 11.00

Svensk- och finskspråkig mässa

Påskdagen söndag 1 april 11.00

HUDDINGE FÖRSAMLING

Huddinge kyrka

Långfredagsgudstjänst

Långfredag 30 mars 10.00

Långfredagsmusik

*”Mörkrets musik -
skönhet och smärta”*

Långfredag 30 mars 16.00

Påsknattsmässa

Påskafton lördag 31 mars 23.45

Påskdagsmässa

Påskdagen söndag 1 april 10.00

Emmausvandring & mässa

Annandag påsk

måndag 1 april 10.00

En vandring från Huddinge kyrka
till Stuvstakyrkan som
avslutas med mässa

ST MIKAELS FÖRSAMLING

Vårby Gårds kyrka

Långfredagsgudstjänst

Långfredag 30 mars 11.00

Påsknattsmässa

Påskafton lördag 31 mars 23.30

Högmässa

Påskdagen söndag 1 april 11.00

Segeltorps kyrka

Långfredagsgudstjänst

Långfredag 30 mars 15.00

Påskdagsmässa

Påskdagen söndag 1 april 16.00

TRÅNGSUND - SKOGÅS FÖRSAMLING

Mariakyrkan, Skogås

Långfredagsgudstjänst

Långfredag 30 mars 11.00

Påskdagsmässa

Påskdagen söndag 1 april 11.00.

Tacksägelsekyrkan, Trångsund

Annandagsmässa

Annandag påsk måndag 2 april 11.00

Svenska kyrkan

I HUDDINGE